

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

VSS MEK
08 333 - 47
602.0

Vår ref.
08/1046-2-RLI

Deres ref.

Dato:
02.10.2008

**FORSKRIFT OM UNIVERSELL UTFORMING AV TRANSPORTMIDLER
PÅ VEG - FELLES HØRINGSUTTALELSE FRA LIKESTILLINGS- OG
DISKRIMINERINGSOMBUDET OG NASJONALT
DOKUMENTASJONSSENTER FOR PERSONER MED NEDSATT
FUNKSJONSEVNE**

Likestillings- og diskrimineringsombudet og Nasjonalt dokumentasjons-senter viser til Departementets høringsbrev av 02.07.2008 vedrørende Forskrift om universell utforming av transportmidler på veg, og vil med dette få avgi våre felles kommentarer.

Innledningsvis vil vi få uttrykke glede over at universell utforming av transportmidler nå skal omfatte busser i klasse II og III. Erfaringen er at kravene i EU direktiv 2001/85/EF har hatt positive virkninger for tilgjengelig transport i byene etter at det ble implementert i norsk lovgivning.

Til avsnitt 2: Utgangspunkter for fastsettelse av de tekniske kravene er uttrykt som følger:

”Hva gjelder tjenester, kan de som sådan ikke anses som fysiske forhold som er underlagt kravet til universell utforming”.

Dette er korrekt etter dagens norske definisjon av universell utforming, slik den fremgår i rikspolitiske retningslinjer og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, der prinsippet kun omfatter fysiske hovedløsninger. Vi vil imidlertid bemerke at så vel FN-konvensjonen om menneskerettigheter for

funksjonshemmede som diverse EU-lovgivning, omfatter universell utforming av så vel tjenester som fysiske produkter. En snever fortolkning vil derfor kunne komme i konflikt med de ”bredere” internasjonale definisjoner når f.eks. Norge ratifiserer FN konvensjonen.

Til § 4 Krav til buss klasse II og III: Vi oppfatter det slik at man har fortolket kravene til universell utforming av motorvogn som tiltak hovedsakelig rettet mot bevegelsehemmede, i betydningen rullestolbrukere. Dette er ikke i samsvar med prinsippet om universell utforming, som skal omfatte flest mulig passasjerer. Vi er glade for at sanntidsinformasjon er lagt inn som et krav, men vil minne om at det opprinnelige EU direktivet om busser av klasse I også inkluderte krav som omfattet synshemmede.

I Anneks VII, ”Requirements for technical devices facilitating access for passengers with reduced mobility” står det:

- Punkt 3.2 omhandler prioriterte sitteplasser for passasjerer med redusert mobilitet, herunder at minst ett slikt sete skal ha plass under eller ved siden, for en førerhund.
- Punkt 3.3.3 sier at betjeningsknappen til alle kommunikasjonsanordninger skal kunne aktiveres med håndflaten og skal ha kontrastfarger eller kontrasterende fargetoner.
- Punkt 3.10.1 sier at det skal være en passende belysning inne i og umiddelbart utenfor kjøretøyet, slik at bevegelsehemmede (les: funksjonshemmede) kan komme sikkert inn og ut. Belysning som kan berøre førerens synsfelt, skal kun tennes når kjøretøyet står stille.

Dette viser at man også har tatt inn hensyn til synshemmede i det opprinnelige direktivet, noe som må videreføres i denne forskriften.

Til Avsnitt 4: Departementet mener at det ikke er nødvendig å stille krav til universell utforming for busser som går i trafikk utenfor rute (turvogner), fordi personer som bestiller slik transport selv kan angi hva slags standard materiellet skal ha. Dette forklares slik:

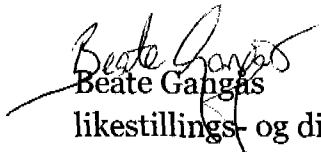
”Det vil derfor være opp til markedet å sørge for at det eksisterer et visst materiell som er tilpasset personer med nedsatt funksjonsevne eller andre med spesielt behov for tilpasning innenfor turbilsegmentet”.

Vi kan forstå denne begrunnelsen, men vil samtidig stille spørsmålet om man har dokumentasjon/data som underbygger denne antakelsen? Hvor stor andel av turbussparken er i dag universelt utformet? Er denne andelen stor nok til at man kan anta at behovet er dekket i forhold til andel av befolkningen som har redusert funksjonsevne?

Til avsnitt 5: Vi merker oss at kontrollen av om de tekniske kravene i forskriften er oppfylt, skal foregå i sammenheng med den godkjenningen som foretas etter kjøretøysforskriften i forbindelse med registrering. Dette betyr at forskriften skal omfatte nye busser av klasse II og III. Dette er i overensstemmelse med departementets politikk uttrykt i Ot.prp.44 (2007-2008). Vi vil imidlertid spørre om departementet vil stille krav til eksisterende busser i disse klassene, som utgjør en stor del av dagens transporttilbud?

Vi vil forøvrig uttrykke vår støtte til forslaget om kontroll av kjøretøy. Også forslaget til sanksjoner som foreslås når transportmidlet ikke oppfyller kravene i forskriften er vi enige i.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
likestillings- og diskrimineringsombud

Rune Stureson
direktør

Saksbehandler: Rudolph Brynn